

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

„Библиотеку сам замишљао као својеврсни рај.“

Хорхе Луис
Борхес

Школска библиотека као рај, за наше не тако поетичне ученике

Статистике кажу да је књига данашњем ученику даља но икада. Ипак, постоје мали трикови и значајне пречице које их враћају библиотеци.

Организација културних и јавних активности школске библиотеке једна је од могућности да школски библиотекар на индиректан начин у библиотеку uvede велики број ученика. Тај „улазак на мала врата раја“ обећава њихово потоње лојално присуство. Школска библиотека је место одакле потиче иницијатива за организацију културних и јавних активности у школи, путем којих се остварује непосредна и чвршћа повезаност с друштвеном средином. Циљ ове делатности је унапређивање васпитно-образовног рада у школи и ван ње. У библиотеци се конципирају идеје за сваку школску годину унапред, прави се баланс између жеља и могућности, ослушкују потребе актива, али, пре свега, потребе оних због којих школа постоји – ученика.

Годишњи план културних и јавних делатности у школи није *copy-paste* варијанта прошлогодишњег плана

На крају сваке школске године прави се годишњи план активности школске библиотеке за наредну школску годину. Један од важних делова тог плана јесте и организација културних и јавних активности у школској библиотеци.

У пракси, библиотекари много пута, уз помало измењен редослед активности, ископирају план из претходне

МОДЕРАН – епитет који мора стајати уз именицу БИБЛИОТЕКАР

У нераскидивом ланцу ученик–професор, постоји једна важна карика – библиотекар. Школска библиотека носи лице библиотекара. Она мора бити инспиративно место за модерног библиотекара, ма колико година он имао. Модеран дух и идеје предуслов су модерне библиотеке, ма како она уређена била.

У библиотеци не морају бити савремене полице, најактуелнији компјутерски програми, али морамо имати модерна размишљања. Истраживања показују да стимулативна радна атмосфера, дакле, добро осмишљено радно место, доприносе бољој мотивацији на послу више него сам доходак. Али, као што се разликују два стручњака из било које области, разлике постоје и међу нама, библиотекарима.

Оно што нас, ипак, више од свега чини сличнима, јесте љубав према књизи и љубав према ученику, односно кориснику различитих структура. Ето сјајне једначине која нас покреће. Посао који се воли никада није неузвраћена љубав. Ту влада реципроцитет: *Колико даш, толико и добијаш*. А међу свим пословима школског библиотекара, организација културних и јавних делатности школске библиотеке спада у ред оних активности које у ред оних активности које наш позив чине динамичним и атрактивним.

Библиотекар би у овом сегменту свог деловања требало да буде креативан, иновативан, инспиративан, интересантан, „*in*“. Добра „ђачка креативна снага“ може помоћи да се дефинишу циљеви, али и да се осмисле и реализују идеје.

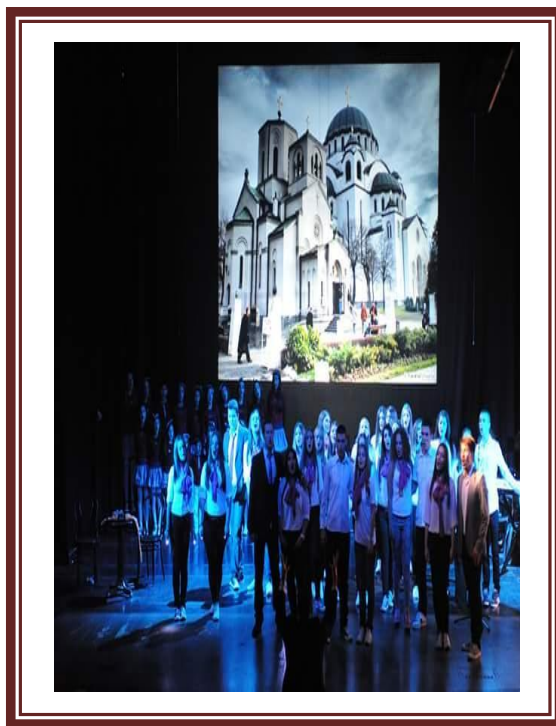
године. И то је опште место у нашем пословању. Сигурно је да ће се сваке године организовати Дан школе, дан Светога Саве и слично.

Ипак, разрада тог плана оставља простора за инвентивност. За планирање културних активности у школи неопходна је **реална процена управе, буџета, својих способности**. Када се ту успостави јасна слика, разрађује се план разноликих активности, које би требало да у себи садрже организацију и реализацију следећих делатности:

- културна делатност у оквиру библиотеке;
- културна делатност у оквиру школе;
- културна и јавна делатност у оквиру друштва (у одељку *Сарадња са културним и јавним институцијама у граду*).

Културна делатност у оквиру библиотеке обухвата разне активности: обележавање јубилеја писаца, продајне промоције издавачких предузећа, с посебном презентацијом одређених писаца и наслова, школски час у библиотеци, изложбе фотографија, израду и листа, такмичења за промоције ученичких појединих секција, се препоручују за новонабављених изложбе на паноима и

Културна школе односи се на: дана Светог Саве и јубилеје, трибине темама и остало. Врата отворена за сабирање аудиције глумца, пробе и све активности реализације. А да би у деловања успео, имати своју добитну **САРАДЊА**.

промоцију школског „читалачку значку“, радова, организовање промоције књига које читање, промоције наслова, тематске слично.

делатност у оквиру прославу дана школе, остале значајне актива о актуелним школске библиотеке су текстова за прославе, креативне радионице, од идеје до том обимном пољу библиотекар мора „мантру“, која гласи –

Сарадња – „мантра“ сваког доброг библиотекара

Сарадња с директором и финансијском службом

Рекли смо да библиотека „носи“ лице библиотекара, али можда још више лице директора школе. Можемо себи дозволити луксуз да се не слажемо с таштама и свекрвама, с комшијама и политичарима, али са директором, нема алтернативе. Од његових „афинитета“ према књизи и разумевања важности овог сектора зависи развој школске библиотеке. Ако већ сам није свестан значења библиотечке делатности, ми имамо само један задатак – да га аргументовано, упорно, без одустајања, упознамо с добробитима наше делатности. Касније је пут до финансијске службе пречица којом вас води нико други до

он. Ето нама онда и дивних културних догађања у школи. То је лак пут уколико школа има пара. Али, шта се дешава када материјалних средстава за ове активности нема?

Панои, организована посета књижевним вечерима у граду „за Ц“, организована посета позориштима, где деца плаћају карте с попустом, трибине које ће водити професори школе, а о темама које желе ученици, продајне промоције издавача, хуманитарне акције и слично, само су неке од потенцијалних активности које коштају мало или нимало.

И када школа нема пара и када директор нема разумевања, остаје да оправдамо оно због чега, тј. због кога смо ту – потребе ученика. А само од нас зависи како ће нас окружење доживети. Лава, кажу, нико не види као срну.

Сарадња с активом

Неопходна је и добра сарадња с активом наставника за српски језик и књижевност, али и другим активима. Она оставља много простора и за појединачно организовање активности унутар сваког актива и за повезивање с активима којима је иста тема занимљива с различитих аспеката. Тако се актив историчара, актив географа, социолога и професора књижевности могу окупити око исте теме. Пример: **ЖИВОТ И ДЕЛО СТЕВАНА СРЕМЦА**. Библиотекар је ту она везиља и координатор који све делове склапа као слагалицу. Израда часописа, монографија и другог изискује континуирани тимски рад. Библиотекар је ту први међу једнакима, а уз добар стари српски маркетиншки трик – **кафица у библиотеци**. Тако се и најнезгоднији темпераменти колега и најпасивнији међу њима могу „врбовати“ за општу ствар. Тако се посао библиотекара у овој делатности граничи с послом психолога школе, али отуда и један, по предрасудама, пасиван посао постаје динамичан и пун активности.

Сарадња с ученицима

Популарном маркетиншком терминологијом речено, нама је циљна група јасна, то су ученици, њихове

потребе и жеље, као и наша визија њиховог развоја. Наравно, секундарна циљна група у овом контексту (организација културних активности) јесу наставно и ненаставно особље.

Организација културних и јавних активности школске библиотеке најпре почива на тимском раду ученика и библиотекара. Сваке године у школу долазе нове, другачије генерације, које доносе свеже идеје и постављају нам нове изазове. Млади пре десетак година и данас имају другачије укусе, али и другачије изворе информација, те тумачење културе. На нама је да препознајући

њихове афинитете организујемо адекватне програме.

Ученици могу бити у том процесу ангажовани од идеје до реализације. Узмимо за пример *гостовање писца*. Ученици могу контактирати с њим, саставити листу питања (коју ће библиотекар искориговати), припремити му пријатно изненађење (читање или извођење цитата из његових дела или некакав поклон ученика ....).

Кретивне радионице су се показале као најоптималнији процес рада при припремању одређених активности. Руководилац кретивних радионица је библиотекар, који најпре инструктира ученике и упознаје их са задатком, припрема стратегију и води их кроз креативни процес. Та врста сарадње је увек делотворна, и надасве занимљива...

Сарадња с културним и јавним институцијама у граду

Град је богата ризница културних догађања. Нуди нам бескрајне могућности за добру организацију посла: колективне посете сајмовима, књижевним вечерима, позоришним представама, трибинама, концертима, библиотекама и школама других средина... Списак је непрегледан и зависи од истраживачког духа у нама. Постоји могућност организовања сарадње са школским библиотекама с исте територије или сличног образовног профила, с којима се могу договорити разноврсне активности, на пример, међусобни сусрети ученика библиотечких, литерарних, рецитаторских или драмских секција, читање ђачке поезије или састава, па и организовање локалних литерарних такмичења.

Школски библиотекар је чудо

Ако икада помало личимо на истраживаче, мало на психологе, помало на менаџере, по принципу „све у једном“, то је захваљујући овој инспиративној врсти делатности унутар сложеног посла школског библиотекара, који је читава мала *градска библиотека* у једном. Обнављамо фондове, физички обрађујемо наслове, инвентаришемо и класификујемо, каталогизујемо, водимо статистике, задужујемо, раздужујемо, расходујемо, и на концу свега, организујемо културне активности у школи и ван ње.

Немамо привилегију да радимо у јавној библиотеци с колегама библиотекарима, већ учимо наставно особље да нас прихвати, подржи, поштује.

У сваком сегменту свог деловања, прва и почетна брига библиотекара је **КОРИСНИК**. И, ма колико важно било наставно особље, дозволићете ми да закључим да је **УЧЕНИК** центар нашег деловања. Зато ћемо, осим стварањем читалачких навика, формирањем читалачког укуса, добро организованим културним и јавним активностима утицати да наши ученици имају **НЕШТО ЗА ПОНЕТИ** из школе.

Уосталом, ако ми добро не обавимо свој посао, ни ова кућа – домаћин, Библиотека града – неће имати много посла. Јер, ми формирамо будуће читаоце.

Ко каже да нисмо важни?

Александра Масло,
библиотекар